

HANDLEDNING

AV: JENNY EDVARDSSON

*Marit
Sahlström*

BONNIER
CARLSEN

LÄRARHANDLEDNING TILL DJUPVATTNET

INTRODUKTION

Vad skoj att du och dina elever ska läsa och arbeta med *Djupvattnet* av **Marit Sahlström**. Jag hoppas att du kommer att ha glädje av lärarhandledningen som jag har tagit fram. I handledningen får du först en kort sammanfattning av boken och författaren till den. Därefter tydliggörs hur boken kan kopplas till Lgr22 med fokus på högstadiet och svenskämnet. Sist presenteras olika uppgifter som du kan använda i klassrummet före, under och efter läsningen. Du behöver inte arbeta med alla uppgifter. Välj de som du upplever är mest relevanta för dig och din klass.

Lycka till med läsningen och arbetet i klassrummet!

Jenny Edvardsson

Legitimerad lärare i svenska, historia och svenska som andraspråk mot SFI

OM BOKEN

Det är en tryckande varmt när familjen packar bilen full och kör till morfars stuga i den gröna sommarskogen vid Djupvattnet. Men stämningen är allt annat än semesterbubblig. Milo och hans familj håller på att gå sönder. Att gå i skolan har inte funkat för Milos bror Simon, han har stannat hemma, hängigt på sitt rum. Den där stängda dörren.

Milo längtar så innerligt efter den bror han en gång hade, samtidigt surrar det i bröstet av vrede. Varför kan Simon inte bara skärpa sig så att de kan bli en fungerande familj igen? Till slut blir Milo så desperat att han tar magiska ritualer till hjälp, och via intresset för folktro får han kontakt med en kille på nätet, Phoenix. Mellan dem börjar något skimrande vackert att gro...

OM FÖRFATTAREN

Marit Sahlström har gett ut de hyllade romanerna *Och runt mig faller världen* (2015), *Skred* (2019) och *Brandsommar* (2024) på Ordfront, skrivit pjäser och jobbat som pedagog med unga med långvarig skolfrånvaro. *Djupvattnet* är hennes första roman för unga läsare.

KOPPLING TILL LGR22

Djupvattnet är en bok som passar att läsa på högstadiet. Uppgifterna i denna handledning är kopplade till syftestexten för svenska i Lgr 22 och till delar av det centrala innehållet i svenska för högstadiet.

UR SYFTESTEXTEN FÖR SVENSKA

”I undervisningen ska eleverna möta samt få utveckla kunskaper om skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. Eleverna ska ges möjlighet att läsa, analysera och resonera om skönlitterära verk i olika genrer...I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden” (Lgr22).

UR DET CENTRALA INNEHÅLLET FÖR SVENSKA ÅK 7-9

Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, av sändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.

Sammanfattning av texter.

- Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor.

Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument.

Texter

- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i berättande och poetiska texter. Bildspråk, gestaltningar, parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

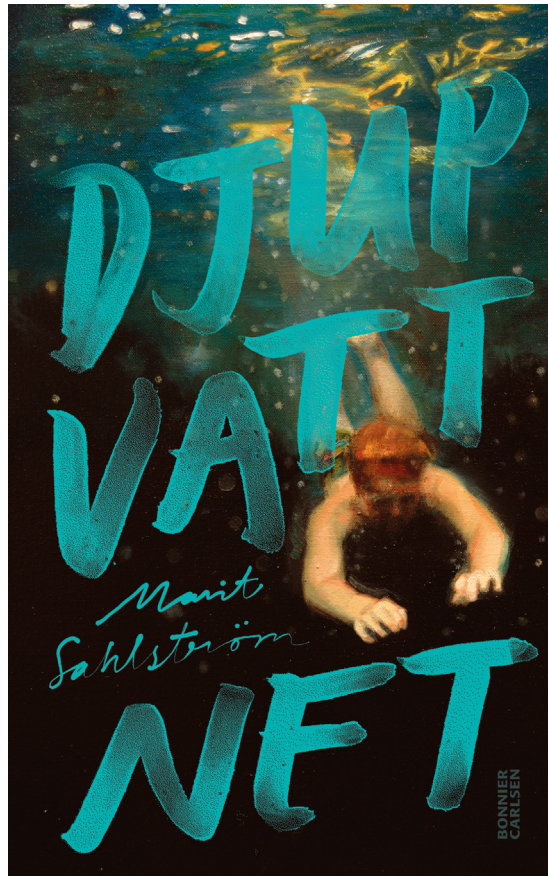
FÖRE LÄSNING

Vi börjar med att förutspå

Låt eleverna undersöka bokomslaget och fundera över titel. Till sin hjälp kan de ha följande frågor:

- Vad ser du på omslaget?
- Vad får bokens titel *Djupvattnet* dig att tänka på?
- Vad tänker du att en bok med detta omslag och titel kan handla om?

Låt eleverna skriva ner sina svar på de tre frågorna. Svaren kan de sedan få diskutera med en klasskompis innan frågorna lyfts upp i helklass.

Läs sedan bokens första sidor högt (sidan 9–25) för att bjuda in eleverna i handlingen.

UNDER LÄSNING

Gemensam läsning, loggskrivande och textsamtal

Läs gärna boken i helklass och dela upp läsningen i lässtopp om ca 40 sidor/stopp. Låt elevernas tankar och frågor om boken vara utgångspunkt för textsamtal och ha textsamtal i smågrupper i samband med varje lässtopp. Eleverna kan få skriva ner sina tankar och frågor om boken i en enkel läslogg kallad Text & Tanke. Den ser ut så här:

Text Här skriver du in de citat, sidor eller kapitel i boken som du reagerat på.	Tanke Här skriver du in de reflektioner som du fick när du läste citatet, sidorna eller kapitlet.

Loggarna har eleverna med sig till textsamtalen och tillsammans lyfter de fram sådant som de reagerat på under sin läsning. Du kan styra samtalen genom att be eleverna fokusera på en eller ett par av sina reflektioner från läsprotokollen. Du kan också bygga på med egna frågor, till exempel om det finns en specifik händelse som du skulle vilja låta eleverna samtala om.

KORTSKRIVANDE KRING KAPITELRUBRIKERNA

Bokens alla kapitel har namn. Välj ut några av kapitelrubrikerna och låt eleverna skriva om dem innan kapitlet ska läsa. De kan få skriva fritt, utifrån en given form (exempelvis dikt på tre rader) eller utifrån en specifik genre (exempelvis skriv inledningen på en skräckberättelse).

Kapitelrubrikerna som finns i boken är:

Blåvinge   Älvtårar   Sockerärtan   Plommonträdet

Huset som försvann   Öring   Rävungen   Fågeln   Smultron   Skogsbranden

Folktro   Blombukett   Rävnen   Sparvhök   Rotvälta

Getingar   Slukhål   Hjärtslag   Högtryck   Libbsticka

Fågelbadet   Phoenix   Ett sådant träd   Ängsgräs

Puls   Blåbär   Åska   Pinnen   Simon   Trollsländan

Zeke   Vår

Tips!

Varför inte låta eleverna göra illustrationer som passar ihop med någon eller några av kapitelrubrikerna.

EFTER LÄSNING

DISKUSSIONSUPPGIFTER

Här nedan finns förslag på diskussionsfrågor grupperade utifrån tema. Diskussionsfrågorna kan användas både under och efter läsningen och de kan också användas till kortare eller längre skrivuppgifter under eller efter läsningen av boken.

Folktro och skrock

- I boken finns flera exempel på folktro och skrock. Vad hittar du under din läsning?
- Brukar du följa gammal folktro (exempelvis spotta tre gånger om en svart katt springer över vägen eller aldrig lägga nycklar på ett bord)?
- Vad är det som gör att människor följer och eller tror på folktro och skrock?

När skolan blir en utmaning

- Vilka förklaringar till att Simon slutar gå till skolan finns i boken?
- Hur påverkar Simons hemmasittande Milos liv?
- Om man märker att någon börjar vara borta mycket från skolan, vad kan man göra för att hjälpa eller stötta?
- Antalet barn som stannar hemma från skolan verkar öka. Vad kan det bero på?

Sorg och saknad

- Sirkka har fått leva med saknaden av sin dotter och man i många, många år. Vad var det som hände med Sirkkas dotter och man? Hur har saknaden påverkat Sirkka?
- Milos mamma och pappa lever i en sorg. Hur hanterar de den?
- Även Milo lever i en sorg och i en saknad. Hur skildras detta i boken?

Djur och natur

- I *Djupvattnet* spelar djur och natur en stor roll. Vad är det för djur du får möta under din läsning? Kan djuren ses som symboler eller tecken för något?
- När Milo och hans familj kommer till Djupvattnet blir det snart ett högtryck. Det avslutas med ett riktigt regnoväder och efter regnovädret blir luften lättare att andas igen. På sidan 206 står det "Naturen har fått börja om igen". Man skulle kunna säga att vädret och bokens handling går lite hand i hand. Kan du förklara på vilket sätt?

Vänskap och kärlek

- Sirkka nämner att Milos morfars vänskap har betytt mycket för henne, inte minst sedan hon miste sin dotter och man. Även Milos vänskap med Zeke är viktig. På vilka sätt kan en vänskap vara betydelsefull för en person? Ge exempel från boken.
- Kärleken till familjen är stark och när någon försvinner eller går bort kan världen rasa. Hur hanterar Milos sin brors död? Och hur hanterade Sirkka sin dotters och mans död?
- Milo börjar spela med Phoenix och det börjar växa fram något som kanske är mer än ren vänskap. Vilka ledtrådar på att det är mer än vänskap kan du hitta i texten?

ANALYSERA BOKOMSLAGET OCH SKAPA DÄREFTER ETT NYTT

I denna uppgift får eleverna arbeta i två steg. Först får de analysera bokens befintliga bokomslag för att sedan skapa ett nytt förslag på omslag.

Steg 1: Analysera bokomslaget

Eleverna kan ta hjälp av följande frågor när de analyserar omslaget:

- A. Vilken genre tillhör boken?
- B. Vilken målgrupp har boken?
- C. Vilka färger och bilder har formgivaren valt till bokomslaget? Hur påverkar det helheten?
- D. Passar bokomslaget till bokens handling? Motivera ditt svar.

Steg 2: Skapa eget bokomslag

Nu ska eleverna skapa ett eget bokomslag. De kan göra det med papper och penna, använda en digital tjänst som [canva.com](https://www.canva.com) eller ta hjälp av Google Presentation.

Tips för Google Presentation

1. Öppna Google Presentation och välj Arkiv och därefter Sidinställningar. Välj Anpassa och skriv in de mått som ska användas.
2. Leta reda på bild som ska användas till omslaget. Välj bilder som är fria att använda (exempelvis [pixabay.com](https://www.pixabay.com) eller [freeimage.com](https://www.freeimage.com)). Lägg in bilderna genom att välja Infoga bild. Bilden kan sedan beskäras så att den passar omslaget.
3. Lägg in boktitel genom att välja Infoga Wordart och skriv in titeln. Välj den färg och det typsnitt som du vill använda.
4. Lägg in författarens namn genom att välja Infoga Textruta och skriv in författarens namn.

